

Ngày nhận bài: 14/01/2025; Ngày thẩm định: 08/02/2025; Ngày duyệt đăng: 27/02/2025

CÔNG TÁC ĐÀO TẠO, BỒI DƯỠNG NGHIỆP VỤ PHÒNG CHÁY, CHỮA CHÁY VÀ CỨU NẠN, CỨU HỘ CHO LỰC LƯỢNG CÔNG AN CẤP XÃ ĐÁP ỨNG YÊU CẦU NHIỆM VỤ MỚI CỦA TỈNH NAM ĐỊNH

Đại tá PHAN THỊ LOAN

Phó Giám đốc Công an tỉnh Nam Định

*Tác giả liên hệ: Phan Thị Loan

Tóm tắt: Bài viết tập trung phân tích những kết quả, khó khăn trong công tác đào tạo, bồi dưỡng nghiệp vụ phòng cháy, chữa cháy và cứu nạn, cứu hộ cho lực lượng Công an xã của tỉnh Nam Định. Từ đó, tác giả đề xuất một số giải pháp nâng cao hiệu quả đào tạo, bồi dưỡng chuyên môn, nghiệp vụ phòng cháy chữa cháy cho lực lượng Công an cấp xã đáp ứng yêu cầu, nhiệm vụ trong tình hình mới.

Từ khóa: đào tạo, bồi dưỡng, phòng cháy, chữa cháy và cứu nạn, cứu hộ, Công an xã, tỉnh Nam Định.

Abstract: This article examines the outcomes and challenges associated with the training and retraining in fire and rescue operations for the Commune Police force in Nam Dinh province. Based on this analysis, several strategic solutions are presented to enhance the effectiveness of professional training in fire prevention and firefighting for the commune-level Police force, ensuring their capacity to meet the evolving demands and responsibilities in the current context.

Keywords: training, retraining, fire prevention, firefighting and rescue, Commune Police, Nam Dinh province.

1. Tỉnh Nam Định nằm ở phía Nam đồng bằng Sông Hồng, diện tích tự nhiên 1.668,5km², dân số khoảng 2,23 triệu người; có 08 huyện, 01 thành phố với 14 phường, 15 thị trấn và 146 xã. Theo thống kê, hiện trên địa bàn tỉnh Nam Định có 13.173 cơ sở thuộc diện quản lý nhà nước về phòng cháy, chữa cháy (PCCC), trong đó có 9.558 cơ sở do (Ủy ban nhân dân) UBND cấp xã quản lý (chiếm 72,2%) và 579.332 hộ gia đình.

Trong những năm qua, quán triệt thực hiện nghiêm túc các văn bản chỉ đạo của Đảng, Chính phủ, hướng dẫn nghiệp vụ của Bộ Công an, Công an tỉnh Nam Định tham mưu Tỉnh ủy, UBND tỉnh đã ban hành nhiều văn bản chỉ đạo, huy động các cấp, các ngành, đoàn thể từ tỉnh đến cơ sở tham gia thực hiện có hiệu quả công tác phòng cháy chữa cháy và cứu nạn, cứu hộ (PCCC&CNCH), đạt được một số kết quả nổi bật.

Năm 2022, xây dựng, ra mắt 68 mô hình Tổ liên gia an toàn PCCC, 22 “Điểm chữa cháy công cộng” (vượt chỉ tiêu Bộ giao); kiện toàn, củng cố, nâng cao hiệu quả hoạt động của 2.160 Đội Dân phòng, 3.946 Đội PCCC cơ sở.

Thực hiện Kế hoạch số 273/KH-BCA-C07 ngày 01/6/2022 của Bộ Công an về tăng cường công tác PCCC&CNCH đối với khu dân cư, hộ gia đình, nhà để ở kết hợp sản xuất, kinh doanh; đã tổ chức ký cam kết, kiểm tra 576.613/ 579.332 hộ gia đình, nhà để ở kết hợp sản xuất, kinh doanh (đạt 99,5%), trong đó, đối với hộ gia đình kết hợp sản xuất, kinh doanh đạt 100%; hướng dẫn 40.254 hộ gia đình khắc phục 65.102 thiếu sót, tồn tại về PCCC.

Năm 2023, thực hiện Chỉ thị số 01/CT-TTg ngày 03/01/2023 của Thủ tướng Chính phủ về tăng

cường công tác PCCC trong tình hình mới, tỉnh Nam Định tiếp tục triển khai thực hiện quyết liệt các chỉ tiêu, nhiệm vụ, là 01 trong 04 địa phương đầu tiên trên toàn quốc hoàn thành, vượt chỉ tiêu trước thời hạn Bộ giao 45 ngày, Công an tỉnh được Thủ tướng Chính phủ tặng Bằng khen; là địa phương đầu tiên trên toàn quốc, tổ chức thành công Hội thao nghiệp vụ chữa cháy và cứu nạn, cứu hộ đối với “Tổ liên gia an toàn PCCC” cấp tỉnh.

Năm 2024, căn cứ kết quả đạt được trong công tác PCCC&CNCH và đặc điểm, tình hình trên địa bàn tỉnh, Công an tỉnh chủ động tham mưu UBND tỉnh Nam Định có văn bản báo cáo xin ý kiến Bộ Công an về chủ trương xây dựng “Tỉnh an toàn PCCC” (là địa phương đầu tiên trên toàn quốc đăng ký xây dựng mô hình này). Sau khi được Bộ Công an đồng ý, Công an tỉnh đã báo cáo, tham mưu Ban Thường vụ Tỉnh ủy ban hành Chỉ thị số 19-CT/TU ngày 10/4/2024, UBND tỉnh ban hành Kế hoạch số 64/KH-UBND ngày 12/4/2024 về xây dựng “Tỉnh an toàn PCCC” nhằm tạo sự thống nhất, đồng lòng triển khai thực hiện của cả hệ thống chính trị và người dân.

Những kết quả trên có sự tham gia, đóng góp không nhỏ của lực lượng Công an các cấp, đặc biệt là Công an cấp xã với vai trò là lực lượng nòng cốt, tham mưu UBND cùng cấp thực hiện chức năng quản lý nhà nước về PCCC&CNCH trên địa bàn. Toàn tỉnh hiện có hơn 1.300 cán bộ, chiến sỹ Công an cấp xã biên chế tại 175 xã, phường, thị trấn; trong đó có hơn 450 biên chế Công an cấp xã làm nhiệm vụ kiêm nhiệm công tác PCCC&CNCH tại 175 xã, phường, thị trấn; có gần 30 đồng chí có trình độ Đại học, Cao đẳng PCCC, khoảng 10 đồng chí có trình độ Trung cấp PCCC.

2. Xác định vai trò, vị trí quan trọng của lực lượng Công an cấp xã trong việc bảo đảm an toàn PCCC tại địa bàn cơ sở, Công an tỉnh Nam Định luôn quan tâm công tác giáo dục chính trị tư tưởng, đào tạo, bồi dưỡng kiến thức nghiệp vụ PCCC cho đội ngũ Công an cấp xã và coi đây là nhiệm vụ quan trọng để nâng cao bản lĩnh chính trị, năng lực công tác cho cán bộ, chiến sỹ. Công tác đào tạo, bồi dưỡng nghiệp vụ

PCCC&CNCH cho lực lượng Công an xã có một số thuận lợi, đó là:

Thứ nhất, có sự quan tâm lãnh đạo, chỉ đạo tập trung, xuyên suốt của Bộ Công an và hướng dẫn nghiệp vụ của Cục Cảnh sát PCCC&CNCH xác định đây là một trong những nhiệm vụ trọng tâm trong công tác PCCC&CNCH.

Thứ hai, hệ thống văn bản quy định có liên quan đến công tác tập huấn, bồi dưỡng nghiệp vụ PCCC tương đối hoàn thiện. Cục Cảnh sát PCCC&CNCH kịp thời ban hành tài liệu tập huấn công tác nghiệp vụ PCCC&CNCH (dành cho Công an cấp xã). Thường xuyên cập nhật các tài liệu, quy định, hướng dẫn mới trong công tác PCCC trên Website của Cục Cảnh sát PCCC&CNCH.

Thứ ba, Đảng ủy, Ban Giám đốc Công an tỉnh đặc biệt quan tâm, lãnh đạo, chỉ đạo các mặt công tác liên quan đến Công an cấp xã, trong đó có nhiệm vụ đào tạo, bồi dưỡng nâng cao trình độ nghiệp vụ, pháp luật cho cán bộ Công an cấp xã. Các lớp tập huấn đều được quan tâm bố trí đầy đủ về kinh phí và phương tiện, thiết bị phục vụ giảng dạy. Với quan điểm chỉ đạo tập huấn theo hướng “cầm tay chỉ việc”, hàng năm, Công an tỉnh đều ban hành kế hoạch tập huấn nghiệp vụ PCCC cho lực lượng Công an xã, trong đó phân công cụ thể, rõ người, rõ trách nhiệm và thời hạn hoàn thành. Trên cơ sở giáo trình, tài liệu nghiệp vụ của Bộ Công an và tình hình thực tế của địa phương, Giám đốc Công an tỉnh chỉ đạo Phòng Cảnh sát PCCC&CNCH biên soạn 07 bộ tài liệu phục vụ tập huấn chuyên sâu cho lực lượng Công an cấp xã, bổ sung, cập nhật các kiến thức pháp luật, nghiệp vụ mới theo từng năm.

3. Từ năm 2021 đến nay, Công an tỉnh Nam Định đã tổ chức 32 lớp bồi dưỡng, tập huấn nghiệp vụ, pháp luật về PCCC&CNCH cho hơn 4.100 lượt cán bộ là Trưởng, Phó trưởng Công an và cán bộ Công an cấp xã, cụ thể: Năm 2021 tổ chức 03 lớp; năm 2022 tổ chức 12 lớp; năm 2023 tổ chức 06 lớp; năm 2024 tổ chức 11 lớp (trong đó có 05 lớp gắn với tập huấn, cập nhật kiến thức của Công an xã) với thời lượng mỗi lớp từ 01 đến 02 ngày. Ngoài các lớp tập

huấn riêng theo chuyên đề về PCCC, còn có các lớp tập huấn chung tổng hợp kiến thức do Phòng Tổ chức cán bộ tham mưu tổ chức, trong đó có thời lượng 4 tiết về kiến thức PCCC. Phân công báo cáo viên là lãnh đạo, chỉ huy của Phòng Cảnh sát PCCC&CNCH có trình độ, năng lực, kinh nghiệm thực tiễn hoặc mời giảng viên của Trường Đại học PCCC, chuyên gia của Cục Cảnh sát PCCC&CNCH tham gia tập huấn, một số chuyên đề giao lãnh đạo Công an cấp huyện tham gia đứng lớp. Kết thúc các lớp tập huấn, các học viên được kiểm tra, đánh giá kết quả học tập; xếp loại Khá, Giỏi từ 30 - 50%, còn lại đều đạt yêu cầu.

Thông qua các lớp đào tạo, bồi dưỡng, tập huấn nghiệp vụ, tư duy nhận thức, trách nhiệm và trình độ của cán bộ, chiến sỹ về công tác PCCC&CNCH ngày càng được nâng lên. Lực lượng Công an cấp xã đã từng bước làm tốt nhiệm vụ của mình theo quy định của pháp luật, chỉ đạo của Công an cấp trên và nhiệm vụ do UBND cấp xã phân công trong công tác PCCC&CNCH, nhiều chỉ tiêu, nhiệm vụ trên lĩnh vực PCCC&CNCH có sự chuyển biến rõ nét. Điển hình như:

(1) Công an cấp xã tham mưu UBND cấp xã củng cố, kiện toàn, nâng cao hiệu quả hoạt động của 2.160 Đội Dân phòng. Hàng năm, Công an tỉnh giao Trưởng Công an cấp xã tổ chức tập huấn, hướng dẫn cho lực lượng Dân phòng nghiệp vụ về công tác tuyên truyền, huấn luyện, thực tập chữa cháy, tình huống thoát nạn, thoát hiểm tại 100% Tổ liên gia an toàn PCCC, các hộ gia đình trên địa bàn (hoàn thành trước 15/12 hàng năm).

(2) Tham mưu UBND cấp xã giao trách nhiệm cho lực lượng dân phòng ít nhất 01 lần/năm đến từng hộ gia đình tuyên truyền, kiểm tra công tác PCCC (lập biên bản kiểm tra) kết hợp với hướng dẫn sử dụng bình chữa cháy, mặt nạ phòng độc, thang dây..., hướng dẫn tình huống thoát nạn, thoát hiểm qua ban công, lô gia... cho người dân nắm bắt và thực hiện thành thạo.

(3) Tham mưu thành lập Tổ Kiểm tra do lãnh đạo UBND cấp xã làm Tổ trưởng và lực lượng Công an, một số ban, ngành cấp xã, Tổ trưởng Dân phố, thôn, xóm tham gia trực tiếp kiểm tra, hướng dẫn, đôn đốc việc

thực hiện công tác tự thực tập chữa cháy, thoát nạn, thoát hiểm tại các cơ sở, Tổ liên gia an toàn PCCC.

(4) Tham mưu tạo lập nhóm Zalo của cấp xã (thành phần gồm các đồng chí lãnh đạo Đảng ủy, UBND, Công an, các ban, ngành, đoàn thể cấp xã, Bí thư chi bộ, Tổ trưởng Dân phố, thôn, xóm, Đội trưởng Đội Dân phòng) để theo dõi, chỉ đạo, thông tin, tuyên truyền, kiểm tra, đôn đốc hằng ngày; chỉ đạo Cảnh sát Khu vực (cán bộ Công an xã làm công tác Cảnh sát Khu vực) lập nhóm Zalo của các Tổ Dân phố, thôn, xóm kết nối đến từng hộ gia đình trên địa bàn quản lý để tuyên truyền, hướng dẫn công tác PCCC.

(5) Chủ động xây dựng tin, bài tuyên truyền, hướng dẫn các biện pháp an toàn PCCC, kết hợp với tiếp nhận tin, bài của cấp trên để phát trên loa truyền thanh cấp xã 02 lượt/tuần; đăng tải, chia sẻ trên trang thông tin điện tử, mạng xã hội của địa phương, nhóm Zalo của Cảnh sát Khu vực với người dân; tuyên truyền lưu động bằng ô tô ít nhất 2 lần/tháng tại các nơi đông dân cư, giờ cao điểm...

(6) Hướng dẫn, đôn đốc các Tổ liên gia an toàn PCCC hoàn thiện và lưu giữ hồ sơ thực tập phương án chữa cháy và CNCH; các cơ sở thuộc diện quản lý nhà nước về PCCC tự tổ chức kiểm tra an toàn PCCC, báo cáo định kỳ về cơ quan quản lý nhà nước về PCCC theo phân cấp (bảo đảm hình thức gửi báo cáo thuận lợi nhất cho cơ sở).

(7) Năm 2024, lực lượng Công an cấp xã tập trung tham mưu, triển khai các nhiệm vụ xây dựng “Tỉnh an toàn PCCC”, đạt nhiều kết quả nổi bật như: ⁽¹⁾100% Đảng ủy, UBND cấp xã có Nghị quyết, Kế hoạch xây dựng “Xã an toàn PCCC”; 100% đảng viên, cán bộ, công chức ký cam kết thực hiện các tiêu chí xây dựng “Tỉnh an toàn PCCC”; ⁽²⁾Hướng dẫn xây dựng 1.752 Tổ liên gia an toàn PCCC, 1.402 Điểm chữa cháy công cộng; tuyên truyền, vận động, hướng dẫn 2.258 hộ gia đình (đạt 100%) mở lối thoát nạn khẩn cấp thứ 2; vận động 100% hộ gia đình ký cam kết tự trang bị bình chữa cháy; ⁽³⁾175 đội tuyển của 175 UBND cấp xã trong toàn tỉnh tham gia Cuộc thi trực tuyến tìm hiểu pháp luật PCCC đối với đối tượng là lãnh đạo UBND cấp xã, chỉ huy, cán bộ Công an cấp xã do UBND tỉnh tổ chức; ⁽⁴⁾Phối hợp với ngành Điện lực kiểm tra an toàn sử dụng điện đối với 100% cơ sở và 579.332 hộ gia đình (đạt 100%); ⁽⁵⁾Tham

muru UBND cấp xã phá dỡ barie, cọc chắn tại các tuyến ngõ, phố phục vụ giao thông chữa cháy; rà soát 614 ngõ sâu trên 200m xe chữa cháy không lưu thông được để vận động nhân dân hiến đất mở rộng ngõ, lắp đặt họng, trụ nước, trang bị máy bơm chữa cháy tại các ngõ sâu....

4. Bên cạnh những thuận lợi và kết quả nổi bật đã đạt được, công tác đào tạo, bồi dưỡng, huấn luyện nghiệp vụ PCCC&CNCH cho đội ngũ Công an xã còn một số khó khăn, hạn chế như: các văn bản quy phạm pháp luật, tiêu chuẩn, quy chuẩn kỹ thuật về PCCC liên tục được ban hành hoặc sửa đổi, bổ sung, cập nhật mới; việc thực hiện chủ trương sáp nhập đơn vị cấp huyện, cấp xã cũng ảnh hưởng nhất định tới tư tưởng của đội ngũ cán bộ làm công tác PCCC ở cấp cơ sở; cán bộ Công an xã còn kiêm nhiệm nhiều nhiệm vụ, chưa dành nhiều thời gian nghiên cứu kỹ các văn bản pháp luật, chỉ đạo, hướng dẫn về công tác PCCC&CNCH để tham mưu, hướng dẫn thực hiện kịp thời, hiệu quả.

5. Trong thời gian tới, tình hình kinh tế, xã hội của Nam Định sẽ tiếp tục có những bước phát triển vượt bậc, nhiều khu, cụm công nghiệp, loại hình cơ sở đặc thù, quy mô sản xuất, kinh doanh lớn đi vào hoạt động, có nguy cơ cháy, nổ cao; sự gia tăng mạnh của số lượng cơ sở thuộc diện quản lý nhà nước về PCCC nói chung và cơ sở do UBND cấp xã quản lý nói riêng. Nhằm tăng cường công tác PCCC tại địa bàn cơ sở, đáp ứng yêu cầu, nhiệm vụ trong tình hình mới, Công an tỉnh Nam Định đề xuất một số giải pháp về đào tạo, bồi dưỡng chuyên môn, nghiệp vụ PCCC cho lực lượng Công an cấp xã, cụ thể như sau:

Một là, đề xuất Bộ Công an tăng cường chỉ tiêu đào tạo chuyên ngành PCCC&CNCH, từng bước bổ sung biên chế cho lực lượng Cảnh sát PCCC&CNCH nói chung và biên chế Công an cấp xã làm nhiệm vụ PCCC&CNCH nói riêng.

Hai là, đề xuất Bộ Công an chỉ đạo các đơn vị chức năng nghiên cứu, xây dựng nội dung thời lượng kiến thức PCCC cơ bản để bổ sung vào chương trình

đào tạo trong các trường Công an nhân dân, với mục tiêu mỗi học viên Công an sau khi ra trường được trang bị kiến thức cơ bản về PCCC&CNCH để đáp ứng yêu cầu, nhiệm vụ công tác tại địa bàn cơ sở.

Ba là, đề nghị đơn vị chức năng của Bộ Công an tiếp tục nghiên cứu, xây dựng nội dung, chương trình đào tạo ngắn hạn, tổ chức các lớp bồi dưỡng, tập huấn nhằm bổ sung kiến thức cơ bản cho lực lượng Công an xã làm nhiệm vụ PCCC chưa được qua đào tạo chuyên ngành PCCC&CNCH; đồng thời cử cán bộ có kinh nghiệm chuyên môn phối hợp tham gia tập huấn, giảng dạy chuyên sâu cho lực lượng Công an xã tại địa phương.

Bốn là, tăng cường công tác kiểm tra, giám sát, nâng cao chất lượng đào tạo, bồi dưỡng chuyên môn, nghiệp vụ PCCC cho lực lượng Công an cấp xã; tổ chức kiểm tra, đánh giá chính xác, khách quan về nhận thức, kiến thức pháp luật, nghiệp vụ về PCCC cho lực lượng Công an cấp xã sau khi được đào tạo, bồi dưỡng, đưa kết quả kiểm tra là một tiêu chí để đánh giá phân loại cán bộ, phân loại thi đua năm của cán bộ, chiến sỹ.

Năm là, quan tâm đầu tư cơ sở vật chất, phương tiện, thiết bị phục vụ công tác đào tạo, đáp ứng yêu cầu đổi mới, nâng cao chất lượng đào tạo theo hướng kết hợp giữa lý thuyết và thực hành; hướng dẫn học viên sử dụng thành thạo các phương tiện, trang thiết bị PCCC&CNCH; rút kinh nghiệm một số vụ cháy, nổ, tai nạn, sự cố để đánh giá và đưa ra quy trình xử lý, chủ động trong công tác phòng ngừa từ cấp cơ sở.■

TÀI LIỆU THAM KHẢO

1. Bộ Chính trị (2022), *Nghị quyết số 12-NQ/TW, ngày 16/3/2022 của Bộ Chính trị về “đẩy mạnh xây dựng lực lượng CAND thật sự trong sạch, vững mạnh, chính quy, tinh nhuệ, hiện đại, đáp ứng yêu cầu, nhiệm vụ trong tình hình mới”*, Hà Nội.
2. Chính phủ (2023), *Chỉ thị số 01/CT-TTg ngày 03/01/2023 của Thủ tướng Chính phủ về tăng cường công tác PCCC trong tình hình mới*, Hà Nội.